

Міжнародний гуманітарний університет
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
Циклова комісія зі спеціальності Дизайн

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.9 ОСНОВИ ФІЛОСОФСЬКИХ ЗНАНЬ (РЕЛІГІЄЗНАВСТВО, СОЦІОЛОГІЯ)

Галузь знань	<u>02 Культура і мистецтво</u>
Спеціальність	<u>022 Дизайн</u>
Назва освітньо-професійної програми	<u>«Дизайн»</u>
Рівень освіти	<u>фаховий передвищий</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Викладач Іванова Оксана Станіславівна	+380672586884	okmegalodon2021@ukr.net

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Якісній підготовці конкурентноспроможних на сучасному світовому та вітчизняному ринку фахівців у сфері дизайну сприяє вивчення основ філософії, адже завдяки їй можливо усвідомити естетичні, соціальні, політичні та культурні процеси. Отримані знання сприяють розвитку комунікативних навичок, критичного мислення, допомагають у вирішенні професійних та життєвих задач, допомагають особистісному розвитку.

Навчальна дисципліна «*Основи філософських знань (релігієзнавство, соціологія)*» посідає важливе місце в структурно-логічній схемі підготовки фахівців фахового передвищого рівня освіти за спеціальністю 022 «Дизайн». Вона є обов'язковою дисципліною циклу загальної підготовки і є невід'ємною частиною загальнокультурного, професійного, соціального та особистісного розвитку здобувача. Філософія – це світоглядна і водночас методологічна основа, на базі якої відбувається засвоєння гуманітарних, загальноосвітніх, фундаментальних та прикладних дисциплін. Значною мірою саме завдяки їй стає можливий вихід свідомості здобувачів за межі вузькопрофесійної підготовки, філософія допомагає в орієнтуванні на загальнолюдські цінності.

Курс «Основи філософських знань (релігієзнавство, соціологія)» охоплює собою як основні періоди історичного розвитку світової філософської думки, так і теоретичну проблематику основних розділів філософського знання. Окремою темою виділяється українська філософська думка, вивчення якої дає змогу ознайомитись з особливостями українського типу мислення.

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи філософських знань (релігієзнавство, соціологія)» є засвоєння здобувачами освіти комплексної проблематики філософії, головних концепцій та підходів; усвідомлення ідеї єдності світового культурного процесу і, водночас, різноманітності його форм; формування у здобувачів культурно-філософського мислення, здатності до розуміння і інтерпретації сучасних комунікаційних процесів і явищ; спрямування здобувачів до оформлення власної світоглядної позиції та оволодіння методологією мислення.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Основи філософських знань (релігієзнавство, соціологія)» формуються наступні компетентності із передбачених освітньо-професійною програмою:

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Здатність застосовувати теоретичні знання в області мистецтва та дизайну, враховувати традиційні та сучасні культурно-мистецькі процеси й практики у власній професійній діяльності.

СК7. Здатність здійснювати професійну діяльність відповідно до актів законодавства та міжнародних стандартів (за наявності).

Навчальна дисципліна «Основи філософських знань (релігієзнавство, соціологія)» забезпечує досягнення програмних результатів навчання, передбачених освітньою програмою:

РН1. Діяти відповідно до загальних та спеціальних актів законодавства, у тому числі законодавства про авторське і суміжні права, захист персональних даних і розповсюдження інформації в межах освітньо-професійної програми.

РН2. Діяти на основі етичних принципів, правових і безпекових норм у професійній діяльності з урахуванням культурних, релігійних, етнічних відмінностей та національних особливостей

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знати:

- специфіку предмету філософії, її методи та функції;
- ключові концепти і основне коло філософських питань;
- різноманітність форм людського знання, співвідношення знання і віри, раціонального та ірраціонального в людській життєдіяльності, особливості функціонування знання в сучасному суспільстві;
- основні етапи розвитку світової філософської думки у взаємозв'язку з мистецтвом, найважливіші школи та основні філософські вчення.
- основні теоретичні положення і проблеми філософії; визначення фундаментальних філософських категорій зі сфер онтології, гносеології, соціальної філософії;
- видатних мислителів та найважливіші першоджерела світової філософської думки.

Вміти:

- оперувати філософськими поняттями і категоріями;
- синтезувати набуті знання із фахових та гуманітарних дисциплін у цілісне світосприйняття;
- застосовувати набуті знання при аналізі реалій сучасного суспільного буття;
- обґрунтовувати власну точку зору, щодо актуальних проблем сьогодення;
- практично застосовувати отримані знання для вирішення професійних завдань, розробки різноманітних проєктів, організації взаємовідношень між людьми;
- вести діалог та полілог, як засоби вирішення сучасних соціальних, етичних, екологічних та інших проблем;
- приймати ефективні рішення, аналізувати альтернативи, оцінювати ризики;
- використовувати філософські знання для поглиблення самопізнання й світопізнання, духовного розвитку своєї особистості та гуманізації відносин у суспільстві.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	28	14	48	4 (на основі БЗСО) 3 (на основі ПЗСО)	7 (на основі БЗСО) 5 (на основі ПЗСО)	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
лекц.		практ.	сам. роб.	
Тема 1. Філософія як форма духовно-практичного та інтелектуального осягнення світу. Предмет філософії. Завдання філософії. Філософія та світогляд.	12	4	2	6
Тема 2. Філософія Стародавнього Світу. Релігійно-філософська основа Сходу.	13	4	2	7
Тема 3. Основні періоди розвитку західно-європейської філософії.	13	4	2	7
Тема 4. Українська філософська думка. Місце дизайну (графічного дизайну) в Одеському регіоні.	13	4	2	7
Тема 5. Основні розділи філософського знання. Цінності як життєві орієнтири людини.	13	4	2	7

Тема 6. Людина та її світогляд у філософії. Антропологічна філософія.	13	4	2	7
Тема 7. Релігія як соціально-історичний феномен. Сучасні провідні релігії. Філософський аналіз суспільства.	13	4	2	7
Усього годин	90	28	14	48
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - екзамен.				

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, перелік основної та додаткової літератури, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо - здобувачі отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами, комп'ютерними класами фахового коледжу та бібліотекою. В процесі навчання використовується проектор, сучасна інноваційно-інтерактивна дошка, Wi-Fi

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Філософія як форма духовно-практичного та інтелектуального осягнення світу. Завдання філософії. Питання: 1) Співвідношення філософії, науки, релігії та філософії мислення в їх історичному розвитку. 2) Філософія і досвідне наукове знання. 3) Наукова та релігійна картина світу. 4) Філософія мистецтва та релігія як форми духовного освоєння дійсності.	6
2	Тема 2. Філософія Стародавнього Сходу. Релігійно-філософська основа Сходу. Питання: 1) Провідні ідеї і напрями стародавньої індійської думки. 2) «Упанішади» як основні ведійські тексти. 3) Ортодоксальні (міманса, веданта, йога) та неортодоксальні (джайнізм, буддизм, локаята) школи. 4) Основні положення джайнізму. 5) Канонічні джерела стародавньої китайської думки. 6) Філософія мислення у філософії Стародавнього Сходу.	7

3	<p>Тема 3. Основні періоди розвитку західно-європейської філософії. Питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Натурфілософський період античної філософії: Фалес і Мілетська школа, Піфагор, Геракліт, Парменід та Елейська школа, Демокріт. 2) Еліністичний період античної філософії: Епікур, стоїки, скептики. 3) Патрістичний період середньовічної європейської філософії. 4) Гуманістичні вчення доби європейського Відродження. 5) Періодизація європейської філософії мислення. 	7
4	<p>Тема 4. Українська філософська думка. Питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Українська філософська думка періодів Київської Русі: «Слово про Закон і Благодать» Іларіона, «Шестидень» Іоанна, «Повчання» Володимира Мономаха. 2) Розвиток філософської думки на українських землях в добу Відродження (Юрій Дрогобич, Павло Русин, Станіслав Оріховський). 3) Розвиток професійної філософії у Києво-Могилянській академії. 4) Основні соціальні ідеї українських мислителів XIX-XX ст. І. Франко. М. Драгоманов. 5) Антропокосмізм В. Вернадського. 6) Філологія в Одеському регіоні України, її та вплив на суспільство. 	7
5	<p>Тема 5. Людина та її світогляд у філософії. Моральні ідеали наукового середовища. Питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Філософські моделі буття: монізм, дуалізм, плюралізм. 2) Хаос і порядок. 3) Простір і час. 4) Проблема пізнаваності світу (гносеологічний оптимізм, агностицизм, скептицизм). 5) Проблема істини в пізнанні. Істина і правда. Пізнання і практика в мистецтві. 	7
6	<p>Тема 6. Людина та її світогляд у філософії. Моральні ідеали наукового середовища. Питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Співвідношення в людині природного, соціального, персонального та трансцендентного. 2) Людська природа, культура та мистецтво. 3) Мова: спілкування, діалог, комунікація. 4) Свобода, творчість, активність як людські феномени. 5) Основні концепції свободи. 6) Свобода та відповідальність. <p>Написання філософського есе</p>	7

7	Тема 7. Філософський аналіз суспільства. Питання. 1) Проблема суспільного прогресу. 2) Соціальні інститути: поняття, зародження, функції, значення. 3) Мораль і право. Функції права і функції моралі в суспільстві. 4) Людина і суспільство. 5) Роль філософії науки у формуванні національної самосвідомості. 6) Природа як соціальна цінність.	7
	Всього	48

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	60%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення екзамену.	40%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, есе, усне повідомлення, індивідуальне опитування; тестовий контроль знань, робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, екзамен
--	---

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми тарозкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу підчас практичних занять	25

Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або індивідуально-консультативна робота, перевірка конспектів, навчальних текстів тощо	20
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Підготовка есе, презентації за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку індивідуально-консультативної роботи	Обговорення (захист) матеріалів есе, презентації	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т. ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або індивідуально-консультативна робота, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			60
Підсумковий контроль – екзамен			40
Загалом балів			100

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Рівень знань оцінюється:

- **«відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів.** Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та практичних заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував есе за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- **«добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів.** Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та практичних заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував есе за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- **«добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів.** Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної

роботи, есе та активність у науково-дослідній роботі;

- **«задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів.** Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, есе;
- **«задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів.** Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.
- **«незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів.** Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
- **«незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів.** Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	FX	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Ємельяненко Г.Д., Абизова Л.В., Мозговий Л.І., Дубініна В.О. Філософія освіти і науки: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, аспірантів та викладачів філософських дисциплін. Слов`янськ: 2019. 365 с.
2. Єршова-Бабенко І. В., Селивёрстова А. С. Хаотизація психомірності соціальної реальності: Соціально-філософський і психосинергетичний контекст : монографія ФОП Бондаренко М. А., Одеса : 2020. 196 с.
3. Єршова-Бабенко І. В., Козобродова Д. М. Психомірність соціальної реальності в аспекті самоорганізації як предмету соціально-філософського і психосинергетичного аналізу : монографія / Бондаренко М. О., Одеса : 2020. 224 с.
4. Психосинергетика: методологічний статус, теорія і практика: ювілейний збірник наук. праць професора І. В. Ершової-Бабенко ред.-укл. В. Б. Ханжи, Н. В. Кривцова. Одеса : Фенікс, 2020. 256 с.
5. Салій А.В., Зінченко Н.О., Біланов О.С. Історія філософії. Друге видання (доповнене): навчальний посібник Анатолій Салій, Наталія Зінченко, Олег Біланов. Полтава: Дивосвіт, 2018. 192 с.
6. Філософія освіти Philosophy of Education: науковий журнал. 2019, т. 24, № 1 Інститут вищої освіти НАПН України, НПУ ім. М. П. Драгоманова, Київ: 2019. 280 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1 <http://www.philosophia.org.ua> 17.05.2022

2 <http://www.philsci.univ.kiev.ua> (бібліотека факультету філософії Київського національного університету ім.Тараса Шевченка). 06.08.2022

3 <http://elenakosilova.narod.ru/1.htm1> (посилання на філософські сайти та бібліотеки).05.05.2022

4 <http://www.utm.edu/research/iep/> (філософська інтернет-енциклопедія англійською мовою). Для англomовних студентів: Basic (available at UMSA library): 06.08.2022